

Overheidsdenken stuurt RvT de verkeerde kant op

Het is op dit moment een enorme hype dat de raad van toezicht zelf informatie moet verzamelen, deels zelfs buiten de raad van bestuur om. Zoals met iedere hype praat iedereen elkaar na en gaat iedereen hetzelfde geloven en doen. We gaan daarmee de heilloze weg op dat de grondhouding van de RvT wordt hij de informatie van de RvB niet vertrouwt en dat hij het werk van de RvB over moet doen. Dat heet dan 'checks and balances', maar de balans is er niet en het gaat alleen maar om checks/controle.

De hype is gebaseerd op de bekende missers Meavita, Jansen Steur, VUMC, Vestia en Amarantis. Dit rijtje is de legitimatie geworden voor een strotvloed aan publicaties dat er niks deugt in zorg, onderwijs en woningbouw en dat de RvT heeft zitten slapen. Maar om welk deel gaat het. In de woningbouw is het 7% in de laatste 14 jaar. In zorg en onderwijs zal het niet veel meer zijn. Naar aanleiding van problemen bij een minderheid van een sector, moet nu het toezicht in de hele sector worden aan We dreigen dus maatschappelijk een verkeerde rol van het toezicht tot stand te brengen, omdat het in een minderheid van de gevallen fout gaat.

Toen ik het essay 'Is het overheidstoezicht op orde' schreef, werden de achterliggende oorzaken duidelijk. Rond de eeuwwisseling werd de besturing van ondernemingen ten onrechte getransponeerd naar de overheid als BV Nederland. Nu staat het overheidsdenken centraal en wordt de besturing van de publieke sector ten onrechte opgelegd aan privaatrechtelijke organisaties, zoals zorgorganisaties. Bovendien zijn adviesorganen, koepels, belangenclubs en raden van toezicht vergeven van ex-politici, die hun politieke/publieke denken niet los kunnen laten.

De gangbare definitie van toezicht is dat wordt bewaakt dat iemand zich houdt aan of dat iets gebeurt volgens gestelde normen of eisen. De overheid wil veel meer. De overheidstoezichthouder moet ook informatie verzamelen, zich een oordeel vormen en ingrijpen. Deze opvatting over toezicht wordt nu klakkeloos getransponeerd naar zorg, onderwijs en woningbouw. Dus moet de RvT zelf informatie verzamelen, zich zelf een oordeel vormen en ingrijpen. Ik vind dat onjuist en gevaarlijk.

De kern van intern toezicht is voor mij reflectie op het handelen van de RvB. Die is dagelijks druk bezig om dingen voor elkaar te krijgen. De RvT reflecteert daarop, stelt kritische vragen, heeft oog voor processen en probeert een tunnelvisie te voorkomen. Daardoor neemt de RvB als het goed is betere besluiten. De 'balance' is dus die tussen doen (RvB) en reflecteren (RvT), waardoor het 'doen' verbetert. Als de RvT dan zelf gaat 'doen' en de activistische rol aanneemt, wie houdt dan nog de distantie om te reflecteren en kritische vragen te stellen? Dan wordt er geen toezicht gehouden maar dubbel bestuurd

Het transponeren van het overheidsdenken over toezicht naar de rol van de RvT is verkeerd en zal leiden tot veel onduidelijkheid, conflicten en problemen. Stop de 'informatie' hype en ga echt nadenken over de waarde van intern toezicht.